

Sygn. akt II Ca 1456/13

POSTANOWIENIE

Dnia 1 października 2014r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Jarosław Jaroń (spr.)

Sędzia SO Jolanta Burdukiewicz-Krawczyk

Sędzia SO Dorota Stawicka-Moryc

Protokolant: Elżbieta Biała

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2014r we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z wniosku K. M.

przy udziale Skarbu Państwa - (...), Gminy Ś. i A.

P. (1)

o rozgraniczenie

na skutek apelacji uczestnika postępowania A. P. (1)

od postanowienia Sądu Rejonowego w Środzie Śląskiej

z dnia 2 października 2013r.

sygn. akt I Ns 230/12

postanawia :

I. oddalić apelację ;

II. przyznać biegłemu Z. T. (1) wynagrodzenie w

kwocie 144,91 zł za stawiennictwo na rozprawie w dniu 17 września

2014r.

III. nakazać uczestnikowi postępowania, aby uiścił na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego we Wrocławiu 144,91 zł tytułem wydatków na biegłego;

II Ca 1456/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 2 października 2013r. Sąd Rejonowy ustalił granicę według linii oznaczonej kolorem zielonym łączącej pkt (...) zaznaczonej na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji Z. T. (1) k- 251 akt sprawy między nieruchomością położoną w O., gmina Ś. oznaczoną nr geodezyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), stanowiącą własność K. M., a nieruchomościami

położonymi w O., gmina Ś. oznaczonymi nr geodezyjnymi (...), (...) dla których Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej prowadzi księgi wieczyste KW nr (...), (...) stanowiącymi własność A. P. (1).

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy wskazał, iż pierwsze pomiary stanu posiadania nieruchomości położonej w O. gmina Ś. oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...) i działki nr (...) przeprowadzone zostały w 1961 r. przez geodetę J. S.. Szkic stanu posiadania z roku 1961 wykonany przez geodetę J. S. wykazuje długość odcinka granicy 218 m od punktu osnowy pomiarowej nr (...)wzdłuż drogi nr (...) do styku działki rolnej nr (...) z działką nr (...) będącą drogą. Krawędź działki (...) z drogą (...) usytuowana jest na odległości 62 m. Odcinek zatem wynosi 156 m. Północną granicę działki (...) stanowi odcinek oznaczony na szkicu pkt graniczny (...) do pkt. granicznego nr (...) usytuowanego w odległości od krawędzi rowu działka nr (...) ze wschodnią krawędzią drogi - działka nr (...) w odległości 30,50 m. Długość odcinka granicy od pkt.(...) w kierunku zachodnim wynosi 20 m i zapisano wartość końcowa wynoszącą 50,50 m. i stanowi granicę północną działki nr (...) z rowem nr (...). Dane liniowe ze szkicu stanu posiadania wykazane na szkicu znajdują potwierdzenie w pierworysie stanu posiadania w skali 1:4000 (...). Następnie w 1974 r. geodeta I. P. (1) wykonała pomiary związane z ustaleniem przebiegu granicy pomiędzy działkami nr (...) położonymi w O. gmina Ś. a działkami nr (...) w oparciu o miary wzięte z operatu pomiarowego z 1961 r.. Szkic podstawowy nr 1 z 14 czerwca 1974 r. potwierdza usytuowanie granicy między działką (...) na odległości 50,50 m. Granica południowa działki nr (...) z działką nr (...) droga wskazuje miarę liniową między działką nr (...) m, między działką nr (...) i działką nr (...) m, zatem odcinek granicy południowej działki nr (...) z drogą stanowi różnicę i wynosi 30,50 m. Szkic podstawowy nr 1 z 14 czerwca 1974 r. jest sporządzony dla działki nr (...). Szkic połowy z 1974 r. o sygn.(...) z tego samego pomiaru dla tej samej działki podaje długość północnej granicy działki nr (...) m i 50,50 m. co stanowi długość granicy północnej 20,00 m. Na granicy południowej działki nr (...) zapisano 21,50 m - zapis niezgodny ze szkicem dokumentacyjnym nr 1 z 14 czerwca 1974 r. Uczestniczące w pomiarze strony złożyły w protokole swoje podpisy, przy czym brak jest jakichkolwiek zastrzeżeń. W protokole graniczny znajduje się zapis, że granice są zgodne z dokumentacją geodezyjną i ewidencją gruntów. W roku 2001 r. geodeta M. M. (1) dokonał podziału działki oznaczonej nr (...) położonej w O. gmina Ś. na działki nr (...). Szkic połowy z pomiaru granic i podziału działki nr (...) z roku 2001 wykazuje przebieg granicy między działką (...) z działką nr (...) przez pkt. (...) utrwalony słupem ogrodzenia, (...) utrwalony słupem ogrodzenia i (...) utrwalony kamieniem. Łączny odcinek granicy wynosi 134,50m. Dane utworzone z podziału działki nr (...) zostały wprowadzone do ewidencji gruntów i ksiąg wieczystych. Granica pomiędzy nieruchomością położoną w O. gmina Ś. oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...) a działką nr (...) przebiegała w roku 1961 wg linii oznaczonej kolorem zielonym łączącej pkt. (...) zaznaczonej na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji Z. T. (1) k. 251 a.s. W trakcie prac związanych z podziałem działki nr (...) w 2001 r. wykonywanych przez geodetę M. M. (1) ustalono granicę nie uwzględniając miar z 1961 r. Tak ustalona granica jest granicą ewidencyjną i oznaczona jest kolorem czarnym łączącym pkt. 627 - k. na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji Z. T. (1) k. 251 a.s. A. i W. P. otrzymali na własność gospodarstwo rolne położone w O. o pow. 7,8800 ha oznaczone jako działki nr (...) na mocy aktu nadania z dnia 20 lipca 1947 r. Nr (...) i orzeczenia o wykonaniu aktu nadania z dnia 10 października 1965 r. Nr (...) w granicach gospodarstwa ustalonych w zatwierdzonej dokumentacji geodezyjnej sporządzonej w 1962 r. przez geodetę B. C.. Podstawą prawną wskazaną w orzeczeniu o wykonaniu aktu nadania z dnia 10 października 1965 r. Nr (...) jest art. 5 i 31 dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziem Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (DzU Nr 49 poz 279 ze zm,) art. 6 dekretu z dnia 6 września 1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze ziem odzyskanych (DzU Nr 46 poz. 340) i art. 12, 13, 14 dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i uregulowaniu innych praw związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (DzU z 1959 Nr 14 poz 78). A. i W. P. przekazali na Skarb Państwa gospodarstwo rolne położone w obrębie O. gmina Ś. o pow. łącznej 7,88 ha w granicach działek nr (...), w zamian za świadczenia emerytalno-rentowe na podstawie decyzji naczelnika Miasta i Gminy w Ś. z dnia 9 sierpnia 1978 r. Nr (...) pozostawiając na własność budynki jako odrębny od gruntu przedmiot własności oraz otrzymując do bezpłatnego dożywotniego użytkowania działkę gruntu rolnego o pow. 0,3000 ha. W. P. ostatnio stale zamieszkały w O. zmarł dnia 21 grudnia 1987 r. w Ś., a spadek po nim na podstawie ustawy nabyli żona A. P. (2) w 6/24 części oraz dzieci H. K., D. G., T. O., A. P. (3), A. P. (4), A. P. (1) po 3/24 części spadku każde z nich. Decyzją z dnia 26 listopada 2001 r. nr G.. (...) Starosta (...) na podstawie art.118 ust. 1, 2a, 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (DzU Nr 7 poz.

25 ze zm.) oraz art. 104 K.p.a. po rozpatrzeniu wniosku A. P. (2) przyznał na własność nieodpłatnie A. P. (2) działkę gruntu oznaczoną geodezyjnie jako działką nr (...) o pow. 0,3943 ha położoną w obrębie O. gmina Ś.. Decyzją z dnia 15 lipca 2003 r. nr (...) Starosta (...) na podstawie art. 6 ustawy z dnia 24 lutego 1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym (DzU Nr 10 poz. 53) art. 94 ustawy z dnia 13 października 1998 r. przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (DzU Nr 133 poz 872) art. 104 k.p.a. po rozpatrzeniu wniosku A. P. (2), H. K., D. G., T. O., A. P. (3), A. P. (4), A. P. (1) przyznał na własność działkę siedliskową oznaczoną geodezyjnie jako działką nr (...) o pow. 0,2680 ha położoną w obrębie O. gmina Ś. posiadającą urzędzoną księgę wieczystą nr (...) w udziałach : A. P. (2) 6/24, H. K. 3/24, D. G. 3/24, T. O. 3/24, A. P. (3) 3/24, A. P. (4) 3/24 , A. P. (1) 3/24 części. Umową zniesienia współwłasności oraz darowizny z dnia 22 sierpnia 2003 r. sporządzoną w Kancelarii Notarialnej w Ś. przed notariuszem J. R. A nr (...) A. P. (2), H. K., D. G., T. O., A. P. (3), A. P. (4) oraz A. P. (1) dokonali zniesienia współwłasności działki siedliskowej oznaczonej geodezyjnie jako działką nr (...) o pow. 0,2680 ha położonej w obrębie O. gmina Ś. posiadającej urzędzoną księgę wieczystą nr (...) w ten sposób, że A. P. (1) stał się wyłącznym właścicielem zabudowanej działki gruntu nr (...) o pow. 0,2680 ha. Jednocześnie A. P. (2) darowała swojemu synowi A. P. (1) niezabudowaną działkę gruntu nr (...) o pow. 0,3943 ha. S. P. otrzymał gospodarstwo rolne położone w O. o pow. 3,3100 ha oznaczone jako działki nr (...) na mocy aktu nadania z dnia 30 października 1947 r. Nr (...) i orzeczenia o wykonaniu aktu nadania z dnia 10 października 1965 r. Nr (...) w granicach gospodarstwa ustalonych w zatwierdzonej dokumentacji geodezyjnej sporządzonej w 1962 r. przez geodetę B. C.. Prawo własności gospodarstwa rolnego położonego w O. o pow. 3,3100 ha oznaczonego jako działki nr (...) nabyła z mocy samego prawa z dniem 4 listopada 1971 r. J. M. na podstawie art. 1, 5, 12 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (DzU Nr 27 poz. 250). J. M. w dniu 4 listopada 1971 r. gospodarowała na nieruchomości i była jej samoistnym posiadaczem na podstawie umowy kupna-sprzedaży zawartej bez prawem przepisanej formy w dniu 4 października 1962 r. z S. i J. P.. W dniu 10 stycznia 1989 r. J. M. przeniosła nieodpłatnie własność gospodarstwa rolnego położonego w O. o pow. 3,3100 ha oznaczonego jako działki nr (...) na rzecz syna K. M. w trybie ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (DzU Nr 40 poz.268) K. M. w 2010 r. zlecił geodecie M. M. (1) wskazanie granicy działki oznaczonej nr (...) położonej w O. gmina Ś.. Rozpoczęcie prac zostało zgłoszone przez geodetę M. M. (1) dnia 6 września 2010 r. Wydziałowi Geodezji Kartografii i Katastru Starostwa Powiatowego w Ś.. Zostały one anulowane. W piśmie z dnia 21 marca 2011 r. geodeta M. M. (1) udzielił wyjaśnień, że powodem odstąpienia od wskazania granicy działki nr (...) był brak możliwości odnalezienia osnowy pomiarowej z 1961 r. i konieczność dokonania rozgraniczenia. K. M. użytkuje działkę nr (...) w granicach oznaczonych słupkami od 1989 r. Dalsza część działki nie jest przez niego użytkowana ze względu na jej podmokłą strukturę. K. M. trzykrotnie zmieniał położenie ogrodzenia. A. P. (1) przeprowadził się do O. w 2012 r. Na działce nr (...) znajduje się budynek mieszkalny i budynek gospodarczy, działka nr (...) była początkowo uprawiana następnie wydzierżawiana.

W oparciu o tak poczynione ustalenia Sąd Rejonowy uznał, że wniosek zasługuje na uwzględnienie.

W razie sporu co do przebiegu granicy pomiędzy sąsiadującymi gruntami powstaje konieczność ich rozgraniczenia. Pod pojęciem rozgraniczenia rozumie się określenie jak na gruncie przebiega linia graniczna, jak mają być rozmieszczone punkty graniczne umożliwiające wytyczenie linii granicznej. Tryb rozgraniczenia jest uregulowany w art. 29-39 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (DzU 2010 Nr 193 poz.1287) Składa on się zazwyczaj z dwu stadiów: administracyjnego i sądowego. Postępowanie przed organem administracyjnym, którym jest miejscowo właściwy wójt danej gminy (burmistrz, prezydent miasta), rozpoczyna się na wniosek właściciela nieruchomości gruntowej lub w wypadkach W ustawie przewidzianych z urzędu. Czynności niezbędnych do rozgraniczenia dokonuje uprawniony przez organ administracyjny geodeta. Przed geodetą właściciele sąsiadujących nieruchomości mogą zawrzeć ugodę, która ma moc ugody sądowej i kończy postępowanie rozgraniczeniowe. Postępowanie rozgraniczeniowe może zakończyć się też, gdy organ, przed którym ono się toczy, na podstawie niewątpliwych dowodów co do przebiegu granicy lub zgodnych oświadczeń stron co do tej kwestii, wyda decyzję rozgraniczeniową (por. wyrok NSA z dnia 30 listopada 2009 r., I OSK 233/09, Lex nr 588773). W razie niezawarcia ugody, braku decyzji lub gdy strona nie zgadza się z wydaną decyzją, organ administracyjny przekazuje sprawę do sądu, który rozpoznaje sprawę o rozgraniczenie w postępowaniu nieprocesowym (art. 34 ust. 3 pr. geod. i kart.).

W postępowaniu sądowym rozgraniczenie następuje na podstawie jednego z kryteriów przewidzianych w art. 153 k.c. Są nimi: stan prawny, ostatni spokojny stan posiadania oraz wszelkie okoliczności. Kryteria te mają zastosowanie w kolejności, w jakiej zostały wymienione. Oznacza to, że następne kryterium sąd bierze pod uwagę dopiero wówczas, gdy poprzednie nie dało dostatecznych podstaw do rozgraniczenia. Kryteria te wyłączają się wzajemnie, dlatego też sąd nie może korygować stanu prawnego poprzez ustalenie granicy według ostatniego spokojnego stanu posiadania, a tego ostatniego poprzez uwzględnienie wszelkich okoliczności (vide Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 września 1981 r., III CRN 171/81, OSNCP 1982, nr 4, poz. 51). Niedopuszczalne jest dokonanie rozgraniczenia w oparciu o względy celowości, a z pominięciem stanu prawnego przedmiotu rozgraniczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1974 r., III CRN 41/74, OSP 1975, z. 4, poz. 96). W ocenie Sądu należało dokonać rozgraniczenia nieruchomości w oparciu o kryterium stanu prawnego. Przy tym kryterium istotne jest ustalenie do jakiego miejsca na gruncie sięga prawo własności, przysługujące właścicielom gruntów sąsiadujących, stosownie do ich tytułów własności. Tytułem takim może być w szczególności umowa zawarta w formie aktu notarialnego o zbyciu części nieruchomości, decyzje administracyjne, orzeczenie o zniesienie współwłasności, a także stan wynikający z zasiedzenia. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2012 r. IV CSK 252/11 Lex nr 1215293). Tytuł własności gospodarstwa rolnego położonego w O. o pow. 7,8800 ha oznaczonego jako działki nr (...) A. i W. P. otrzymali na mocy aktu nadania z dnia 20 lipca 1947 r. Nr (...) i orzeczenia o wykonaniu aktu nadania z dnia 10 października 1965 r. Nr (...) w granicach gospodarstwa ustalonych w zatwierdzonej dokumentacji geodezyjnej sporządzonej w 1962 r. przez geodetę B. C..

Podstawą prawną wskazaną w orzeczeniu o wykonaniu aktu nadania z dnia 10 października 1965 r. Nr (...) jest art. 5 i 31 dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i byłego Wolnego Miasta Gdańska (DzU Nr 49 poz 279 ze zm.) art. 6 dekretu z dnia 6 września 1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze ziem odzyskanych (DzU Nr 46 poz. 340) i art. 12, 13, 14 dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o uwłaszczeniu i uregulowaniu innych praw związanych z reformą rolną i osadnictwem rolnym (DzU z 1959 Nr 14 poz 78). Zgodnie z art. 6 dekretu z dnia 6 września 1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze ziem odzyskanych (DzU Nr 46 poz. 340) granice gospodarstw rolnych oraz ich szacunek ustala orzeczenie o wykonaniu aktu nadania.

Prawo własności gospodarstwa rolnego położonego w O. o pow. 3,3100 ha oznaczonego jako działki nr (...) nabyła z mocy samego prawa z dniem 4 listopada 1971 r. J. M. na podstawie art. 1, 5 12 ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (DzU Nr 27 poz. 250). J. M. w dniu 4 listopada 1971 r. gospodarowała na nieruchomości i była jej samoistnym posiadaczem na podstawie umowy kupna-sprzedaży zawartej bez prawem przepisanej formy w dniu 4 października 1962 r. z S. i J. P.. S. P. otrzymał natomiast gospodarstwo rolne położone w O. o pow. 3,3100 ha oznaczone jako działki nr (...) na mocy aktu nadania z dnia 30 października 1947 r. Nr (...) i orzeczenia o wykonaniu aktu nadania z dnia 10 października 1965 r. Nr (...) w granicach gospodarstwa ustalonych w zatwierdzonej dokumentacji geodezyjnej sporządzonej w 1962 r. przez geodetę B. C..

Ze względu na datę nabycia prawa własności nieruchomości przez poprzedników prawnych wnioskodawcy i uczestnika postępowania istotne dla stwierdzenia zasięgu tego prawa są pierwsze pomiary stanu posiadania nieruchomości położonej w O. gmina Ś. oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...) i działka nr (...) przeprowadzone w 1961 r. przez geodetę J. S.. Dane liniowe ze szkicu stanu posiadania wykazane na szkicu znajdują potwierdzenie w pierworysie stanu posiadania w skali 1:4000 (...). Szkic stanu posiadania z roku 1961 wykonany przez geodetę J. S. wykazuje długość odcinka granicy 218 m od punktu osnowy pomiarowej nr (...)wzdłuż drogi nr (...) do styku działki rolnej nr (...) z działką nr (...) będącą drogą. Krawędź działki (...) z drogą (...) usytuowana jest na odległości 62 m. Odcinek zatem wynosi 156 m. Północną granicę działki (...) stanowi odcinek oznaczony na szkicu pkt granicy (...) do punktu granicznego nr (...) usytuowany w odległości od krawędzi rowu działka nr (...) ze wschodnią krawędzią drogi - działka nr (...) w odległości 30,50 m. Długość odcinka granicy od pkt. (...) w kierunku zachodnim wynosi 20 m, zapisano wartość końcowa wynoszącą 50,50 m.i stanowi granicę północną działki nr (...) z rowem nr (...). Granica pomiędzy nieruchomością położoną w O. gmina Ś. oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...) a działką nr (...) przebiegała w roku 1961 wg linii oznaczonej kolorem zielonym łączącej pkt. (...) zaznaczonej

na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji Z. T. (1) k. 251 a.s. (opinia biegłego z zakresu geodezji Z. T. (1)). W tych granicach w jakich poprzednicy prawni wnioskodawcy i uczestnika postępowania nabyli własność nieruchomości oznaczonych geodezyjnie jako działki nr (...) obręb O. Gmina Ś. prawo własności nabyli także ich następcy prawni na podstawie czynności prawnych.

Dla, ustalenia przebiegu granic pomiędzy nieruchomością położoną w O. gmina Ś. oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...) a działką nr (...) nie ma znaczenia okoliczność, na którą powołuje się uczestnik postępowania A. P. (1), że w trakcie pomiarów dokonanych w roku 1974 przez geodetę I. P. (1) i w roku 2001 przez geodetę M. M. (1) ich poprzednicy prawni potwierdzili ustalenia dokonane w trakcie prac geodezyjnych. W roku 1974 r. geodeta I. P. (1) wykonała pomiary związane z ustaleniem przebiegu granicy pomiędzy działkami nr (...) położonymi w O. gmina Ś. a działkami nr (...). Rozgraniczenie nie dotyczyło zatem bezpośrednio działek o nr (...). Jednocześnie zauważyć należy, że pomiędzy szkicem podstawowym z 14 czerwca 1974 r. a szkicem polowym z 1974 r. o sygn. (...) istnieją rażąco rozbieżności co długość granicy południowej działki nr (...) wynoszące 9 m. W protokole granicznym stwierdza się, że pomiary dokonano w oparciu o miary wzięte z operatu pomiarowego z 1961 r. tymczasem pomiary te różnią się diametralnie od pomiarów z 1961 r. W roku 2001 r. geodeta M. M. (1) dokonał podziału działki oznaczonej nr (...) położonej w O. gmina Ś. na działki nr (...). Szkic polowy z pomiaru granic i podziału działki nr (...) z roku 2001 wykazuje przebieg granicy między działką (...) z działką nr (...) przez pkt. (...) utrwalony słupem ogrodzenia, (...) utrwalony słupem ogrodzenia i (...) utrwalony kamieniem. Łączny odcinek granicy wynosi 134,50 m. Pomiary te także różnią się od pomiarów z 1961 r. Jednocześnie ten sam geodeta odstępuje od wskazania granicy działki oznaczonej nr (...) położonej w O. gmina Ś. w trakcie prac zgłoszonych dnia 6 września 2010 r. Wydziałowi Geodezji Kartografii i Katastru Starostwa Powiatowego w Ś.. W piśmie z dnia 21 marca (...). geodeta M. M. (1) wyjaśnił, że powodem odstąpienia od wskazania granicy działki nr (...) jest brak możliwości odnalezienia osnowy pomiarowej z 1961 r. i konieczność dokonania rozgraniczenia.

Dane utworzone z podziału działki nr (...) na działki (...) w roku 2001 zostały wprowadzone do ewidencji gruntów i ksiąg wieczystych. O zakresie przestrzennym prawa własności nie decydują jednak wpisy w ewidencji gruntów. Również wpisy w księdze wieczystej danych geodezyjnych ustalające stan prawny nieruchomości mają znaczenie deklaratoryjne i same nie tworzą prawa ani nie sanują jego braku, (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 1958 r. III CR 258/57 RPE 1/29 s.334 oraz z dnia 9 sierpnia 2009 r. III CZP 51/09 Lex 520036. Wynikające z ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (DzU z 2001 Nr 124 poz. 1361 ze zm) domniemanie nie dotyczy danych faktycznych stanowiących przedmiot wpisów zawartych w dziale I-O księgi wieczystej. Wskazać należy także, że art.5 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (DzU z 2001 Nr 124 poz. 1361 ze zm) obejmuje niezgodność ze stanem prawnym nieruchomości ujawnionych w księdze wieczystej, a nie danymi faktycznymi dotyczącymi oznaczenia nieruchomości (jej powierzchni i przebiegu granic) gdyż dane te nie tworzą stanu prawnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1989 r. III CZP 13/89 (...) Nr 2 poz 26, uchwała z dnia 4 marca 1994 r. III CZP 15/94 Wokanda 194 Nr 4 pz.5, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 2012 r. IV CSK 252/11 Lex nr 1215293.)

Opinia biegłego sądowego Z. T. (1) z zakresu geodezji wykazała, że istniejąca granica między działkami (...) a (...), (...) obręb O. gmina Ś. jest niezgodna z dokumentami źródłowymi z zasobu katastralnego tj. kserokopią pierworysu stanu posiadania w skali 1:4000 (...) z roku 1961 sporządzonego przez geodetę J. S., kserokopią szkicu stanu posiadania z roku 1961 sporządzonego przez geodetę J. S. k. k. 127 i jest jedynie granicą ewidencyjną. Sąd ustalenia, jaki i wnioski biegłego Z. T. (2) zawarte w opinii pisemnej, w tym zakresie w pełni podzielił. W części dotyczącej stwierdzenia przez biegłego w opinii pisemnej, że granice ustalone w trakcie prac związanych z podziałem działki nr (...) w roku 2001 r. zostały dokonane wg stanu użytkowania i jakoby granica ta pokrywała się z granicą ustaloną w 1974 r. są w ocenie Sądu całkowicie nieuprawnione. Nie wiadomo bowiem na jakich dowodach biegły opiera owo stwierdzenie dotyczące użytkowania działki skoro zarówno geodeta I. P. (1) jak również M. M. (1) powołują się w sporządzonych materiałach na szkic źródłowy stanu posiadania z 1961 r. Dodatkowo geodeta I. P. (1) stwierdza w protokole granicznym nr (...) z dnia 25 czerwca 1974 r., że tak ustalone granice zgodne są z dokumentacją geodezyjną i ewidencją gruntów. Biegły w opinii ustnej odnosząc się do tych wątpliwości stwierdza, że rozbieżności w pomiarach dokonanych w 2001 mogą

być wynikiem pomyłki lub sugestii związanej z użytkowaniem działek. Dlatego też dokonując rozgraniczenia według kryterium stanu prawnego Sąd odtworzył zasięg prawa własności zgodnie z dokumentami źródłowymi z zasobu katastralnego tj. kserokopią pierworysu stanu posiadania w skali 1:4000 (...) z roku 1961 sporządzonego przez geodetę J. S., kserokopią szkicu stanu posiadania z roku 1961 sporządzonego przez geodetę J. S.. Dokumenty te stanowią podstawę do ustalenia granic nieruchomości, na które powołują się orzeczenia o wykonaniu aktu nadania z dnia 10 października 1965 r. Nr (...). Uczestnik postępowania nie podnosił w trakcie postępowania zarzutu zasiedzenia, jak również nie przedstawił żadnych środków dowodowych, które pozwoliłyby na stwierdzenie nabycia przygranicznej części działki nr (...) w drodze zasiedzenia, a zatem skutkowałyby zmianą stanu prawnego nieruchomości.

Uwzględniając zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów zebranych w aktach ksiąg wieczystych Kw nr (...) prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej, zasobach archiwalnych ewidencji gruntów i opinii biegłego z zakresu geodezji Z. T. (1) Sąd dokonał rozgraniczenia pomiędzy nieruchomością położoną w O. gmina Ś. oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...) a działką nr (...) wg linii oznaczonej kolorem zielonym łączącej pkt. (...) zaznaczonej na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji Z. T. (1) k. 251 a.s. stosownie do art. 153 k.c, co skutkowało orzeczeniem jak w punkcie I sentencji.

Apelację od postanowienia z 2 października 2013r. wywiódł uczestnik postępowania A. P. (1). Zarzucił naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c poprzez błędną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym: map, szkiców, opinii biegłego, i oparcie na nich rozstrzygnięcia podczas gdy opinia biegłego opiera się na założeniach sprzecznych z logiką i doświadczeniem życiowym, opierając się na założeniu, że przesunięcie granicy o tak znaczną ilość metrów na zachód (na moją działkę) jest prawidłowe, choć sam biegły stwierdził, że niczego nie można być pewnym, i Sąd oparł się na opinii osoby, która ma wątpliwości.

Zgłosił również zarzut naruszenia przepisów postępowania tj. Art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art 13 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania podstaw do pominięcia protokołów z ustalenia granic w latach 1974 i 1978, oraz zarzut naruszenia art. 320 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Uczestnik podniósł że od samego początku niniejszego postępowania twierdził, że granica jego działki przebiega wzdłuż płotu i jest to w linii prostej. Przedmiotowy płot widzieli kolejno geodeci : J. S., I. P., B. C., M. M., Z. W. i Z. T. i nikt jego lokalizacji co do zasady nie kwestionował. Z dokumentów wynika natomiast powierzchnia działki, która wynosiła i wynosi 66 arów. Działka 65 w obrębie obecnej działki (...) była ogrodzona przed i po wojnie jako jedyna w tym kompleksie, między rowem a drogami i tylko ta działka była zabudowana. Pozostałe działki były działkami rolnymi. Podnieść należy to, że geodeta Z. W. i Z. T. stwierdzili, iż powierzchnia mojej działki nie ma żadnego znaczenia i ten pogląd potwierdził Sąd - z czym uczestnik się nie zgadza, gdyż skoro nastąpiło przesunięcie granicy działki nr (...) na zachód, czyli na jego działkę nr (...) która uprzednio miała 66 arów, a granica działki (...) od strony zachodniej nie uległa zmianie - to w jaki sposób powierzchnia moich działek może nadal mieć 66 arów ? Ta kwestia nie została w ogóle wyjaśniona.

Uczestnik postępowania zarzucił również, że mając na uwadze treść orzeczenia Sądu Rejonowego w punkcie II, nie sposób zgodzić się z obciążeniem kosztami tylko uczestnika A. P. (1). „Art. 152 K.c. stanowi : Właściciele gruntów sąsiadujących obowiązani są do współdziałania przy rozgraniczeniu gruntów oraz przy utrzymywaniu stałych znaków granicznych; koszty rozgraniczenia oraz koszty urządzenia i utrzymywania stałych znaków granicznych ponoszą po połowie". Orzecznictwo zapoczątkowane uchwałą Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 grudnia 2006 r. zostało utrwalone w późniejszych orzeczeniach sądów administracyjnych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja uczestnika postępowania A. P. (1) nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy na podstawie dokładnie przeprowadzonego postępowania dowodowego poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, z których wywiódł trafne wnioski. Zarówno rozstrzygnięcie Sądu, jak i motywy uzasadnienia Sąd Odwoławczy w pełni aprobuje.

Chybiony jest zarzut apelacji naruszenia przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez błędną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym: map, szkiców, opinii biegłego, i oparcie na nich rozstrzygnięcia podczas, gdy opinia biegłego opiera się na założeniach sprzecznych z logiką i doświadczeniem życiowym, opierając się na założeniu, że przesunięcie granicy o tak znaczną ilość metrów na zachód (na moją działkę) jest prawidłowe.

Zgodnie z przepisem art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd tego przepisu wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego; to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena Sądu. Podniesione przez apelującego zarzuty mogłyby być uwzględnione jedynie wówczas, gdyby wykazano, że zebrane dowody w części zostały ocenione w sposób rażąco wadliwy, sprzeczny z zasadami logiki bądź doświadczenia życiowego. Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd I Instancji dokonał wnikliwej analizy zgromadzonych dowodów zaoferowanych przez stronę powodową, a co za tym idzie dokonał szczegółowej ich oceny. Uczestnik postępowania – poza samymi ogólnikami - nie przedstawiła natomiast żadnych konkretnych zarzutów podważających tę ocenę, a mianowicie świadczących, iż została ona dokonana w sposób sprzeczny z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniami wiedzy powszechnej, czy przepisami prawa procesowego. Wbrew zarzutom apelacji, w ocenie Sądu Okręgowego, można stwierdzić, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie pozwala ustalić rzeczywisty przebieg granic działek nr (...).

Zgodnie z art. 153 k.c. jeżeli granice gruntów stały się sporne, a stanu prawnego nie można stwierdzić, ustala się granice według ostatniego spokojnego stanu posiadania. Gdyby również takiego stanu nie można było stwierdzić, a postępowanie rozgraniczeniowe nie doprowadziło do ugody między interesowanymi, sąd ustali granice z uwzględnieniem wszelkich okoliczności; może przy tym przyznać jednemu z właścicieli odpowiednią dopłatę pieniężną. Oznacza to, że rozgraniczenie nieruchomości następuje według określonych w tym przepisie kryteriów, które mają zastosowanie w takiej kolejności, w jakiej zostały wymienione w przepisie, a zatem każde ma priorytet przed następnym. Gdy granice stały się sporne, ich ustalenie powinno nastąpić przede wszystkim według stanu prawnego.

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie, granica według danych ewidencji gruntów i budynków, a sporna według stron, nie odzwierciedla stanu na gruncie.

Badanie zasadności rozstrzygnięcia należy więc rozpocząć od oceny czy w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego możliwym jest ustalenie stanu prawnego przebiegu granic na spornych działkach (...).

Rozgraniczenie w znaczeniu prawa cywilnego służy ustaleniu granic na gruncie, w obrębie których właściciel może wykonywać swe władztwo w stosunku do wyodrębnionej za pomocą linii granicznych części powierzchni ziemskiej. Jego celem jest ustalenie przebiegu granic przez określenie położenia punktów linii granicznych, utrwalenie tych punktów znakami granicznymi na gruncie oraz udokumentowanie tych czynności (art. 29 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne, Dz. U. z 2010.193.1287 z późn. zm., dalej ustawa). Zgodnie z art. 31 ust. 2 i 3 ustawy przy ustalaniu granic bierze się pod uwagę znaki i ślady graniczne, mapy i inne dokumenty oraz punkty osnowy geodezyjnej. Rodzaje dokumentów stanowiących podstawę ustalenia przebiegu granic określa również rozporządzenie stanowiąc w § 3, 4 i 5, że są to dokumenty stwierdzające stan prawny nieruchomości, do których się zalicza odpisy z ksiąg wieczystych lub odpisy dokumentów znajdujące się w zbiorze dokumentów, wypisy aktów notarialnych, prawomocne orzeczenia sądu i ugody sądowe, ostateczne decyzje administracyjne (§ 3 ust. 1 i § 4) oraz są to dokumenty określające położenie punktów granicznych i przebieg granic nieruchomości, do których się zalicza dokumenty geodezyjne zawierające dane liczbowe do ustalenia przebiegu granic, w tym:

a) szkice graniczne, protokoły graniczne, akty ugody,

b) zarysy pomiarowe z pomiaru granic,

c) szkice wyznaczenia granic działek wydzielonych w wyniku scalenia, wymiany gruntów lub w wyniku podziału nieruchomości i

d) inne dokumenty pomiarowe, obliczeniowe i opisowe pozwalające na ustalenie przebiegu granic (§ 3 ust. 2 i § 5 ust. 1 pkt 1 lit. a-d).

W braku powyższych dokumentów określających położenie punktów granicznych dokumentami takimi są mapy i plany obejmujące granice albo inne elementy pozwalające na odtworzenie lub analizę przebiegu granic, w szczególności mapy jednostkowe nieruchomości, mapy katastralne, mapy scalenia i wymiany gruntów, plany parcelacyjne, mapa ewidencji gruntów i mapa zasadnicza (§ 3 ust. 2 i § 5 ust. 2 lit. a-f). Przepisy powyższe nie wyczerpują wszystkich dowodów i w postępowaniu sądowym można posłużyć się również innymi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Wszystkie dowody, zarówno przewidziane ustawą i rozporządzeniem, jak i inne zgłoszone przez strony, podlegają ocenie sądu w ramach art. 233 § 1 k.p.c. Przytoczona wyżej treść § 3 i 5 rozporządzenia wskazuje, że dowodom określonym w ustępie 1 pkt 1 lit. a-d ustawodawca dał pierwszeństwo, zaś dowody wymienione w ustępie 2 lit. a-f mogą mieć decydujące znaczenie jedynie w braku dowodów określonych w ustępie pierwszym. Istotne znaczenie ma również kolejność wymienionych w § 5 dowodów, która nakazuje oparcie ustalenia przebiegu granic na dokumentach w takiej kolejności, w jakiej zostały wymienione w przepisie i przypisanie większej mocy dowodowej temu dokumentowi, który poprzedza następne. Przepis ten wprowadza ustawową gradację dowodów i nie zezwala na oparcie ustalenia przebiegu granicy na dowodach wymienionych w dalszej kolejności, jeżeli istnieją dowody wymienione w punktach je poprzedzających (**vide**: postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lutego 2013r, IV CSK 357/12).

W niniejszej sprawie podstawą do ustalenia przebiegu granic były: szkic połowy pomiaru stanu posiadania z 1961r wykonany przez geodetę J. S. (k. 127), pierworys pomiaru stanu posiadania z 1961r. (k. 117), jak również szkic połowy z 1974r wykonany przez geodetę P. (k. 124 i 125), szkic połowy z 2001r sporządzony przez geodetę M. M. (1) – podział działki (...) na (...) i (...) (k. 130), materiały z rozgraniczenia w 2012r – wykonawca Z. W. (2) (k. 33-44), mapa ewidencji gruntów (k. 119).

Sąd Rejonowy trafnie przyjął, że istotne dla stwierdzenia zasięgu prawa własności, ustalenia granic są pierwsze pomiary stanu posiadania nieruchomości położonej w O. gmina Ś. oznaczonej w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...) i działka nr (...) przeprowadzone w 1961 r. przez geodetę J. S. (k.127). Dane liniowe ze szkicu stanu posiadania wykazane na szkicu znajdują potwierdzenie w pierworysie stanu posiadania w skali 1:4000 (...) (k.117).

Szkic stanu posiadania z roku 1961 wykonany przez geodetę J. S. wykazuje długość odcinka granicy 218 m od punktu osnowy pomiarowej nr (...)wzdłuż drogi nr (...) do styku działki rolnej nr (...) z działką nr (...) będącą drogą. Krawędź działki (...) z drogą (...) usytuowana jest na odległości 62 m. Odcinek zatem wynosi 156 m. Północną granicę działki (...) stanowi odcinek oznaczony na szkicu pkt graniczny (...) do punktu granicznego nr (...) usytuowany w odległości od krawędzi rowu działka nr (...) ze wschodnią krawędzią drogi - działka nr (...) w odległości 30,50 m. Długość odcinka granicy od pkt. (...) w kierunku zachodnim wynosi 20 m, zapisano wartość końcowa wynoszącą 50,50 m i stanowi granicę północną działki nr (...) z rowem nr (...). W konsekwencji granica pomiędzy nieruchomością położoną w O. gmina Ś. oznaczoną w ewidencji gruntów i budynków jako działka nr (...) a działką nr (...) przebiegała w roku 1961 wg linii oznaczonej kolorem zielonym łączącej punkty (...), zaznaczonej na mapie sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu geodezji Z. T. (1) (k. 251).

Uważna analiza powołanych wyżej szkiców (k.117 i k.127) pozwala przyjąć, że pierwotny przebieg granic działki nr (...) tworzył figurę geometryczną w kształcie rombu. Obecnie, przed rozgraniczeniem, przebieg granic działki nr (...) tworzył regularny prostokąt. W niniejszej sprawie istotne jest też to, że działki, których granice są sporne leżą na terenach stanowiących w przeszłości terytorium innego państwa. W aktach sprawy znajduje się mapa (k.166) określająca przebieg granic przed 1945r. W istocie granica między obecnymi działkami nr (...) przebiegały po linii prostej. Obrazuje to również szkic stanu posiadania z 1961r, gdzie obok wyraźnie zaznaczonych na szkicu, pogrubioną linią, granic działek (...), jest odznaczona linia (niepogrubiona) w granicach działki nr (...). Z zeznań biegłego złożonych

na rozprawie w dniu 17 września 2014r. wynika, że jest to zarys granicy poniemieckiej. Linia ta przedłużona do punktu (...) na szkicu stanu posiadania, czy punktu G5 na szkicu biegłego (k.251) tworzy granicę według obecnego użytkowania.

Niezależnie od powyższego należy zauważyć, że sposób pomiaru przyjęty przez biegłego, przy aktualnym braku trwałych i widocznych punktów granicznych, na działkach (...) daje, zdaniem Sądu Odwoławczego, gwarancję prawidłowych obmiarów. Należy pamiętać, że w niniejszej sprawie były trudności z odtworzeniem punktu nr (...) na szkicu stanu posiadania czy szkicu pomiarów stanu posiadania leżącego na zachód od granicy działki (...) z drogą. Biegły dokonując pomiarów i ustalając granice spornych działek wykorzystał niewątpliwie pewny punkt graniczny nr (...) leżący na granicy działki nr (...) z drogą, na wschód od działki nr (...).

Wskazane powyżej dokumenty będące zasadniczą podstawą przy ustalaniu przebiegu granic stoją najwyżej w hierarchii dokumentów dostępnych w sprawie, a o jakich mowa w §§ 3-5 rozporządzenie Ministrów spraw wewnętrznych i administracji oraz rolnictwa i gospodarki żywnościowej z dnia 14 kwietnia 1999 r. w sprawie rozgraniczania nieruchomości (Dz. U. z dnia 20 maja 1999 r.). Pozostałe wykorzystywane w sprawie dokumenty, jak szkic połowy z 1974r wykonany przez geodetę P. (k. 124 i 125), szkic połowy z 2001r sporządzony przez geodetę M. M. (1) przy podziale działki (...) na (...) i (...) (k. 104), a w szczególności materiały z rozgraniczenia w 2012r wykonane przez geodetę Z. W. (2) (k. 33-44) również pozwoliły na ustalenie aktualnego przebiegu granic. I tak szkic połowy geodety P. z k 125, liczony od punktu 0,0 na granicy działki (...) z drogą wytycza długość granicy południowej działki (...) na 30,5 m, identycznie jak jest to na szkicu pomiaru granic biegłego T., który, o czym wyżej była mowa, przyjął identyczną metodę pomiaru. Podobnie wygląda przebieg granic na szkicu geodety Z. W. (2) (k.33).

Reasumując ustalona, w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, granica obrazuje stan prawny nieruchomości i nie określa na nowo przebiegu granicy. Nie ma większego znaczenia, że istniejące na działce punkty graniczne w większości się nie zachowały. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 27 lutego 2013r. (IV CSK 357/12) stwierdził, że Sąd dokonując rozgraniczenia z zastosowaniem kryterium stanu prawnego, jest uprawniony do ustanawiania nowych punktów granicznych, nie istniejących poprzednio, jeżeli takie ich położenie wynika ze stanu prawnego. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie.

Nie zasługuje na uwzględnienie również zarzut naruszenia art. 320 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Prawdą jest, że uczestnik postępowania konsekwentnie twierdził, że granica jego działki przebiega wzdłuż płotu i jest to w linii prostej. Przedmiotowy płot widzieli kolejno geodeci : J. S., I. P., B. C., M. M., Z. W. i Z. T. i nikt jego lokalizacji co do zasady nie kwestionował. Z dokumentów wynika natomiast powierzchnia działki, która wynosiła i wynosi 66 arów. Nie powtarzając powyższych wywodów, które w odniesieniu do tego zarzutu zachowują aktualność, należy zauważyć, że samo usytuowanie płotu samo w sobie nie potwierdza przebiegu granic między nieruchomościami. Podobnie powierzchnia działki nie może być podstawą do ustalenia granic. Przeciwnie, to wypadkową granic jest powierzchnia. Nierzadko spotykaną sytuacją jest to, że powierzchnie działek nie odpowiadają jej granicom. W takiej sytuacji powierzchnie koryguje się w odniesieniu do rzeczywistego przebiegu granic, a nie odwrotnie granice dostosowuje się do powierzchni działki. Dzieje się tak z tej prostej przyczyny, że linie graniczne czyli zbiór punktów w terenie, określają w przestrzeni tak położenie, jak i powierzchnię.

Nie może również znaleźć aprobaty zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania podstaw do pominięcia protokołów z ustalenia granic w latach 1974 i 1978. Jak już wyżej była o tym mowa przy ustalaniu granic obowiązuje hierarchia dokumentów służących do ustalenia granic. Protokoły, na które powołuje się uczestnik nie dotyczą bezpośrednio działek (...). Niezależnie od tego, wskazywany już szkic połowy z 1974 roku wykazuje przebieg i długość granicy południowej działek (...) identycznie, jak ma to miejsce w szkicu pomiaru granic biegłego T.. Sąd Rejonowy prawidłowo właściwą rangę przypisał pomiarom stanu posiadania i szkicowi stanu posiadania z 1961 roku.

Nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut zasiedzenia. Po pierwsze uczestnik postępowania poza zasygnalizowaniem tego zarzutu w uzasadnieniu apelacji nie podaje żadnych okoliczności uzasadniających jego zasadność. Ponadto zebrany w sprawie materiał dowodowy również nie upoważnia do przyjęcia, że zarzut taki byłby zasadny. Uczestnik postępowania, którego obciążał ciężar dowodu wykazania przesłanek z art. 172 k.c. W szczególności nie próbował wykazać samoistnego posiadania. Także co do terminu z art. 172 k.c. to poza twierdzeniami samego uczestnika postępowania brak jest dowodów potwierdzających termin posiadania nieruchomości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd nie dysponował żadnymi obiektywnymi dowodami mogącymi zaświadczyć w sposób niewątpliwy o prawdziwości twierdzeń przedstawionych przez uczestnika postępowania w przedmiocie zasiedzenia nieruchomości, bądź jej części.

Ostatni ze zgłoszonych zarzutów dotyczył art. 152 k.c. Przepis ten ma charakter materialnoprawny. W postępowaniu przed sądem, w postępowaniu nieprocesowym, w zakresie rozliczenia kosztów tego postępowania zastosowanie ma art. 520 k.p.c. Sąd Rejonowy rozliczając koszty zastosował przepis art. 520 § 2 k.p.c., zgodnie, z którym jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Rozstrzygnięcie to nie budzi sprzeciwu. Nie ulega bowiem wątpliwości, że interesy stron były sprzeczne.

Reasumując apelacja uczestnika postępowania nie ma uzasadnionych podstaw, gdyż Sąd Rejonowy po dokonaniu w sprawie prawidłowych ustaleń wyciągnął z nich trafne konsekwencje prawne, nie dopuszczając się zarzucanego w apelacji naruszenia prawa materialnego i przepisów postępowania.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

W myśl art. 288 k.p.c. biegły ma prawo żądać wynagrodzenia za stawiennictwo do sądu i wykonaną pracę. Biegły T. stawiał się na rozprawie w dniu 17 września 2014r. i złożył ustną opinię uzupełniającą. Przyznane biegłemu wynagrodzenie w kwocie 144,91 zł nie budzi wątpliwości tak co do wysokości, jak i poprawności jego wyliczenia.

Z uwagi na fakt, iż uczestnik postępowania przegrał sprawę w postępowaniu apelacyjnym, zasadnym było obciążenie go wydatkami na biegłego w kwocie 144,91 zł.